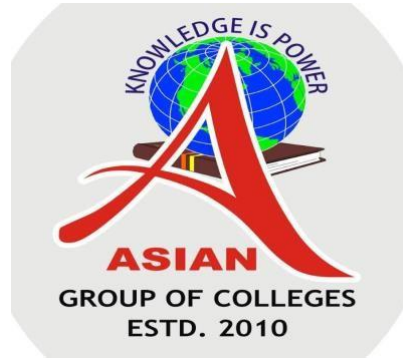

ASIAN GROUP OF COLLEGES

(An Autonomous College)

SYLLABI

AND OUTLINE OF TESTS, AND

COURSES OF READING FOR

Bachelor of Commerce (B.COM)

(SEMESTER SYSTEM)

(CREDIT BASED GRADING SYSTEM (CBGS))

PART-1

(SEMESTER 1st AND 2nd) FOR

SESSION 2024 -2025

(An Autonomous Body)

ORDINANCES FOR BACHELOR OF COMMERCE/ BACHELOR OF COMMERCE (Honors)

1. B. Com/B. Com (Honors) is an integrated four-year program based on credit system as per the new National Education Policy regulations (2020). The program includes a multiple entry-exit system. If a student exits after the first year of the course, they will receive a one-year certificate, provided they undergo a summer training of 4 credits under a Chartered Accountant (CA). If a student exits after two years, they will be awarded a diploma, again contingent upon completing a 4-credit summer training under a CA. Upon completion of three years, the student will be awarded a B. Com degree with a specific major/minor as applicable. After completing four years, the student will receive a B. Com (Honors) degree, which can be based on a research project or specific based on specific major subjects.
2. The examination in B.Com. Part-I shall be open to a student who produces the following certificates to the principal of the college:

Eligibility Criteria:

- **Passed 10+2 Examination:** Any stream with pass percentage from the Punjab School Education Board, CBSE Board or any other examination recognized as equivalent thereto.
  - **of having good character.**
3. Credits will be added to the student's Academic Bank of Credits (ABC), enabling the accumulation and transfer of credits across recognized institutions. This flexible system supports multiple entry and exit points, allowing students to earn certificates, diplomas, or degrees based on the credits accumulated, without a fixed time period to complete the degree.
  4. Semester examinations will be open to regular candidates who have been on the rolls of a college and meet the attendance and other requirements as prescribed in the ordinances of the course.
  5. As an autonomous institution, the system of internal assessment will be as follows:

Internal Assessment (30)

Internal Assessment Component	Marks
Mid semester test (Best of Two)	12

Assignment/ Quiz/ Presentation/ Co curriculum Activities/ Class Test	12
Attendance/Class Participation	6
Attendance 65% to 70% = 1 70 % to 75% =2 75% to 80% =3 80% to 85% =4 Above 85% = 5	Out of 6
Total	30

6. Attendance Requirements

- Every candidate will be required to attend a minimum of 75% of lectures delivered in each paper as well as 75% of laboratory work, seminars, etc., separately.
  - A deficiency in attendance may be condoned for special reasons, as per the relevant ordinances on the subject.
7. To be eligible to appear in the semester examination, a candidate must have obtained in the house examination at least 25% marks in each paper and 33% marks in the aggregate of all subjects of the semester. The principal, at his discretion, may allow a special test to a candidate who could not appear in the House examination due to unavoidable reasons or fails to secure the minimum marks as prescribed above.
  8. Late College Students: A candidate who has completed the prescribed course of instructions for a semester but has not appeared in the examination or, having appeared, has failed in the examination, may appear as a late college student within the prescribed period.
  9. The pass and reappear students of B. Com Part-II and III from any other recognized University shall be treated at par with the corresponding students of this College. However, if a student is admitted in B. Com Part-II semester III or V in this College, he/she will be required to clear deficient papers, if any.
  10. The declaration of results and the rules for appearing in reappear examinations will be followed as per the examination regulations of the college. This ensures that students receive timely results and opportunities to retake exams without unnecessary delays, maintaining academic continuity.
  11. The final paper will be open to the student in two languages: English and Punjabi. Students can complete the degree in either one of these languages.
  12. The last date by which examination forms and fees must reach the Registrar shall be as follows:

Semester	Without late fee	With late fee of Rs. 800/-	With late fee of Rs. 1200/-	With late fee of Rs. 5000/-	With late fee of Rs. 10,000/-
Nov./Dec. (Odd)	Sept. 30	Oct. 15	Oct. 21	Oct. 31	Nov. 10

April/May (Even)	Feb. 28	March 15	March 21	March 31	April 15
---------------------	---------	----------	----------	----------	----------

No Examination Form will be accepted after this date.

13. College medal will be awarded to a candidate who secures first position in the college on the basis of the marks of all the six semesters taken together. The general rules and conditions of the college for the award of medals/prizes etc. will be applicable in the award of the college medal to the topper of this examination.

14. Viva Voce/Practical Examination shall be conducted by a committee consisting of the following:

- One external examiner
- One internal examiner

The committee will ensure that the practical skills and oral proficiency of the students are adequately assessed.

15. The minimum number of marks required to pass each semester examination will be 35% in each paper and 40% in the aggregate of the semester examination. Provided that in papers with practical's, the percentage shall be required separately in written and practical/lab work. The candidate shall also be entitled to grace marks as admissible under the general ordinance relating to the 'Award of Grace Marks'.

16. The successful candidate shall be classified on the basis of aggregate marks secured in all the six semesters of B. Com taken together as under:

- 75% or more with distinction.
- 60% or more in the first division.
- 50% or more but less than 60% in the second division.
- Below 50% in the third division.

17. The degree of graduation will be awarded only after the successful clearing of all papers.

ASIAN EDUCATIONAL INSTITUTE, PATIALA

B.COM.

For Sessions 2024-2025

SCHEME OF EXAMINATION

<u>COURSE CODE</u>	<u>COURSE</u>	<u>SUBJECT TITLE</u>	<u>CREDITS</u>	<u>Marks</u>
<u>COMB1101T</u>	<u>Major</u>	<u>Financial Accounting-I</u>	<u>4</u>	<u>100</u>
<u>COMB1102T</u>	<u>Major</u>	<u>Business Law-I</u>	<u>4</u>	<u>100</u>
<u>COMB1103T</u>	<u>Minor</u>	<u>Micro Economics</u>	<u>4</u>	<u>100</u>
<u>COMB1104T</u>	<u>Ability Enhancement</u>	<u>English</u>	<u>2</u>	<u>50</u>
<u>COMB1105T to COMB1107T</u>	<u>Skill Enhancement</u>	<u>Any one from Common Pool</u>	<u>2</u>	<u>50</u>
<u>COMB1108T to COMB1110T</u>	<u>Inter Disciplinary</u>	<u>Any one from Common Pool</u>	<u>2</u>	<u>50</u>
<u>BEVS101</u>	<u>Value Added</u>	<u>Environment and Road Safety Awareness</u>	<u>2</u>	<u>50</u>
<u>COMB1111T</u>	<u>Compulsory</u>	<u>Punjabi (Compulsory) OR Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)</u>	<u>4</u>	<u>100</u>

<u>COURSE CODE</u>	<u>COURSE</u>	<u>SUBJECT TITLE</u>	<u>CREDITS</u>	<u>Marks</u>
<u>COMB1201T</u>	<u>Major</u>	<u>Financial Accounting-II</u>	<u>4</u>	<u>100</u>
<u>COMB1202T</u>	<u>Major</u>	<u>Business Law-II</u>	<u>4</u>	<u>100</u>
<u>COMB1203T</u>	<u>Minor</u>	<u>Macro Economics</u>	<u>4</u>	<u>100</u>

<u>COMB1204T</u>	<u>Ability Enhancement</u>	<u>English</u>	<u>2</u>	<u>50</u>
<u>COMB1205T to COMB1206T</u>	<u>Skill Enhancement</u>	<u>Any one from Common Pool</u>	<u>2</u>	<u>50</u>
<u>COMB1207T to COMB1210T</u>	<u>Inter Disciplinary</u>	<u>Any one from Common Pool</u>	<u>2</u>	<u>50</u>
<u>DAPB1201T</u>	<u>Value Added</u>	<u>Drug Abuse: Problem, Management And Prevention</u>	<u>2</u>	<u>50</u>
<u>COMB1211T</u>	<u>Compulsory</u>	<u>Punjabi (Compulsory) OR Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)</u>	<u>4</u>	<u>100</u>

Note: For students seeking exit at the end of semester II, it is mandatory to undergo 4 weeks summer training of 4 credits (immediately after examination of semester IIInd) under any one of the following like Chartered Accountants and Tax Consultant/Lawyer.

POOL OF SKILL ENHANCEMENT COURSES (SEC) AND INTER-DISCIPLINARY AND MULTIDISCIPLINARY (IDC / MDC) SUBJECTS FOR B.Com. (HONOURS) and B. Com. (HONOURS WITH RESEARCH)

SEMESTER-I

<u>Interdisciplinary Courses (IDC)</u>	<u>Skill Enhancement Courses (SEC)</u>
<u>Business Mathematics</u>	<u>Computer Applications in Business</u>
<u>Business Organization</u>	<u>Fundamentals of Computer Applications</u>
<u>□□□□□□ □□□ □□□□□ □□□□□□</u> <u>□□□ □□□□□□</u>	<u>□□□□□□ □□□□□□ □□□□□: □□□□</u> <u>□□□□</u>

SEMESTER-II

<u>Interdisciplinary Courses (IDC)</u>	<u>Skill Enhancement Courses (SEC)</u>
<u>Business Statistics</u>	<u>E-Commerce</u>
<u>Management Principles</u>	<u>□□□□□□ □□□□□□ □□□□□: □□□□</u> <u>□□□□□ □□□□</u>

<u>Principles and Practices of Management</u>	
<u>□□□□□□ □□□□ □□□□: □□□□□□</u> <u>□□□ □□□□□□</u>	

NOTE: The subjects listed as IDC and SEC for B.Sc. (Honours) / B.A. (Honours) can be offered as MDC to students pursuing B. Com (Honours) subject to availability of teachers in a specific college.

B.COM 1st SEMESTER COURSE OUTCOME

B.COM 1st Year	CODE		COURSE OUTCOME
FINANCIAL ACCOUNTING-I	COMB1101T	CO1	Understand the theoretical framework of accounting and prepare financial statements.
		CO2	Analyse and interpret financial statements for decision-making.
		CO3	Apply accounting concepts and principles to various types of organizations.
		CO4	Develop critical thinking and problem-solving skills essential for financial management roles in diverse industries.
BUSINESS LAW-I	COMB1102T	CO1	Understand the fundamental principles and classifications of contracts under the Law of Contract (1872), including the processes of offer, acceptance, and consideration.
		CO2	Analyse the legal implications of various contractual elements such as free consent, legality of the object, and capacity of parties involved.
		CO3	Apply the knowledge of special contracts, sales of goods, and partnership laws to practical business scenarios, including the rights and duties of sellers, buyers, and partners.

		CO4	<p>Evaluate the legal procedures and implications of forming, performing, and dissolving various types of business agreements and partnerships, including the Limited Liability Partnership Act (2008).</p> <p>Equip students with the legal acumen necessary for navigating and resolving complex business contractual disputes and partnerships effectively.</p>
MICRO ECONOMICS	COMB1103T	CO1	<p>Understand and analyse consumer behaviour, including utility, demand, and price elasticity.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helps students comprehend consumer choices and predict behaviour.
		CO2	<p>Comprehend production functions, profit forecasting, and scale economies.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provides tools for business planning and analysing production efficiency.
		CO3	<p>Evaluate price determination in various market structures.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepares students to understand market dynamics and competitive behaviours.
		CO4	<p>Enhances students' ability to make informed business decisions and strategize effectively in diverse market conditions.</p>
ENGLISH	COMB1104T	CO1	<p>Develop comprehensive reading and analytical skills through the study of literary texts and prose passages.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helps students to critically analyse and interpret literary works and passages.

		CO2	<p>Enhance written communication skills by practicing various types of business letters and advertisement copies.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equips students with the ability to draft professional business correspondence and advertisements.
		CO3	<p>Improve vocabulary and grammatical proficiency through exercises on idioms, phrases, synonyms, antonyms, and acronyms.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepares students to use language effectively in both academic and professional settings.
		CO4	<p>Foster critical thinking and creative writing abilities by engaging in structured essay writing and literary critiques.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Encourages students to articulate complex ideas clearly and persuasively, enhancing their ability to construct coherent arguments and respond to diverse literary themes and styles.
COMPUTER APPLICATIONS IN BUSINESS	COMB1105T	CO1	<p>Understand the functions and classifications of computers and gain proficiency in word processing and document formatting.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helps students efficiently use word processing tools for business documentation.
		CO2	<p>Develop skills in creating professional presentations, including slides, animations, and business reports.</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Equips students to design and deliver effective business presentations.
		CO3	<p>Gain expertise in spreadsheet applications and database design for business purposes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepares students to manage and analyse business data effectively using spreadsheets and database management systems.
		CO4	<p>Master the integration of various software tools to automate and enhance business processes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enables students to leverage technology for efficient task automation, integrating different software applications to streamline workflows and improve productivity in business environments.
FUNDAMENTALS OF COMPUTER APPLICATIONS	COMB1106T	CO1	<p>Understand the basic concepts of computer fundamentals, including hardware, software, and number systems.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provides a foundational knowledge of computer components and their functions.
		CO2	<p>Gain proficiency in data communication and computer networking, including network topologies and communication systems.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equips students with the skills to understand and utilize different network technologies.

		CO3	<p>Learn about the Internet and its applications, including email, web browsing, and online communication tools.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepares students to effectively use various internet applications for personal and professional purposes.
		CO4	<p>Develop practical skills in operating systems management, including installation, configuration, and troubleshooting.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trains students to administer and maintain various operating systems, enhancing their ability to diagnose and resolve common system issues, ensuring efficient computer operations.
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ	COMB1107T	CO1	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੇ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
		CO2	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰੇ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰੋਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।
		CO3	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰੇ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ

			ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
		CO4	ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੇ। <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।
BUSINESS MATHEMATICS	COMB1108T	CO1	Understand and apply matrix algebra and determinants in solving linear equations. <ul style="list-style-type: none"> Helps students to use mathematical tools for solving business problems involving multiple variables.
		CO2	Gain proficiency in differential calculus and its applications in business, including cost, revenue, and profit analysis. <ul style="list-style-type: none"> Equips students with the skills to analyse and interpret business functions and their rates of change.
		CO3	Apply the concepts of limits, continuity, and differentiation to practical business scenarios. <ul style="list-style-type: none"> Prepares students to use calculus in understanding and optimizing business operations and decision-making processes.
		CO4	Develop an understanding of the application of differentiation in economic analysis. <ul style="list-style-type: none"> Enables students to apply mathematical concepts to

			<p>understand and interpret economic indicators such as elasticity of demand and supply, and to perform optimization in business functions.</p>
BUSINESS ORGANISATION	COMB1109T	CO1	<p>Understand the basic concepts, nature, and scope of business, including business objectives and the business environment.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helps students grasp the fundamental aspects of business operations and their relationship with the environment.
		CO2	<p>Gain knowledge about various forms of business organizations, such as sole proprietorships, partnerships, companies, and cooperatives.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Equips students to identify and differentiate between different business structures and their operational dynamics.
		CO3	<p>Learn the principles of entrepreneurship and the process of setting up a business, including feasibility studies and business plan preparation.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prepares students to explore entrepreneurial opportunities and develop practical skills for starting and managing a business.
		CO4	<p>Empowers students with a comprehensive understanding of business fundamentals, organizational structures, and entrepreneurial skills for successful business ventures.</p>

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ	COMB1109T	CO1	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਮੂਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰੋ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
		CO2	<p>ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਲੂਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੋ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵੱਖ-ਵੱਖਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
		CO3	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੂਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰੋ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ ਦੇ ਮੂਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
		CO4	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੋ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ 'ਚ ਵਿਦਿਆਨਿਕ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
Environment and Road Safety Awareness	BEVS10S	CO1	<p>Understand environmental studies, ecosystems, and biodiversity conservation.</p> <ul style="list-style-type: none"> Helps students appreciate environmental complexity and biodiversity.
		CO2	<p>Gain knowledge of natural resources, pollution, and environmental laws in India.</p> <ul style="list-style-type: none"> Equips students to address resource management and pollution control.

		CO3	<p>Develop awareness of road safety and its impact on health and the environment.</p> <ul style="list-style-type: none"> Prepares students to promote road safety and environmental conservation.
		CO4	<p>Analyse the relationship between human activities and environmental impact.</p> <ul style="list-style-type: none"> Enables students to understand and evaluate the effects of human actions on the environment and develop strategies for sustainable living and reducing environmental footprints.
PUNJABI (COMPULSORY)	COMB1111T	CO1	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕਰਮ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕਰਮ ਦੀ ਮੂਲ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।
		CO2	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਹਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੂਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।
		CO3	<p>ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
		CO4	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੇ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ

			ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਹੱਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
PUNJABI (COMPULSORY) ELEMENTARY KNOWLEDGE	COMB1112T	C01	ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਸਮਝ। <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
		C02	ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸਮਝ। <ul style="list-style-type: none"> ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
		C03	ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ। <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
		C04	ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਲੂਆਂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰੇ। <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਲੂਆਂ, ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਹੱਤਾ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

B.COM 2nd SEMESTER COURSE OUTCOME

B.COM 1 st Year	CODE		COURSE OUTCOME
FINANCIAL ACCOUNTING-II	COMB1201T	CO1	Accounting Systems Proficiency: Master journal entries and ledger maintenance for hire purchase transactions, consignment accounts, and joint ventures.
		CO2	Branch & Departmental Accounting Skills: Develop skills in managing accounting for dependent/independent branches and departmental accounting, focusing on expense apportionment and inter-departmental transfers.
		CO3 CO4	E-Accounting Expertise: Gain advanced knowledge in computerized accounting systems like Tally. ERP 9.0, including account management, voucher creation, and financial reporting. Equips students with specialized accounting skills and proficiency in modern e-accounting software, essential for efficient financial management in diverse business contexts.
BUSINESS LAW-II	COMB1202T	CO1	Negotiable Instruments & Consumer Protection: Understand the basics of the Negotiable Instrument Act, 1881, and key features of the Consumer Protection Act.
		CO2	Intellectual Property & Labor Laws: Learn about the Patent Act, 1970, and the Factories Act, 1948,

			focusing on worker safety and welfare.
		CO3	IT & RTI Acts: Gain knowledge of the Information Technology Act, 2008, and the Right to Information Act, 2005, including their main objectives and regulations.
		CO4	Provides a comprehensive understanding of critical legal frameworks, enhancing students' ability to navigate and apply various business and consumer protection laws.
MACRO ECONOMICS	COMB1203T	CO1	Understanding Macro Economic Concepts: Gain a clear understanding of macroeconomic principles, national income, and measurement issues, especially in underdeveloped countries.
		CO2	Analysing Economic Theories: Learn and analyse the classical and Keynesian theories of employment, income, output, and consumption functions.
		CO3	Evaluating Economic Indicators: Understand and evaluate economic indicators such as inflation, trade cycles, and investment functions, including their concepts, operations, limitations, and effects.
		CO4	Equips students with the knowledge to analyse and interpret macroeconomic trends and their impact on national and global economies.
ENGLISH	COMB1204T	CO1	Literary Analysis: Develop skills in analysing and interpreting prescribed literary texts and poetry.
		CO2	Report Writing:

			Gain proficiency in writing reports on current trends, events, and business topics.
		CO3	Business Communication Skills: Enhance business skills including leadership, time management, and stress management.
		CO4	Equips students with critical literary analysis, effective report writing, and essential business communication skills for professional success.
E-COMMERCE	COMB1205T	CO1	E-Commerce Concepts: Understand the principles and benefits of e-commerce, including different business models like B2B, B2C, and their limitations.
		CO2	Consumer Applications: Learn about consumer shopping procedures and applications in the B2C segment of e-commerce.
		CO3	E-Governance and B2B Applications: Gain insights into the applications of e-commerce in government and B2B sectors, including e-governance models and electronic data interchange (EDI).
		CO4	Provides students with a comprehensive understanding of e-commerce principles and applications across consumer, business, and government sectors.
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਹੁਨਰ: ਸਵੇ-ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਨ	COMB1206T	CO1	ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸਮਝ:

			ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ।
		CO2	ਸਾਹਿਤਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ: ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ, ਲੇਖ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਣ ਦੀਆਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ।
		CO3	ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਪਹਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ।
BUSINESS STATISTICS	COMB1207T	CO1	Fundamental Statistical Concepts: <ul style="list-style-type: none"> Understand the definitions, importance, and limitations of statistics, including measures of central tendency (mean, median, mode) and dispersion (range, quartile deviation, mean deviation, standard deviation).
		CO2	Time Series Analysis and Trend Determination: <ul style="list-style-type: none"> Analyse variations in time series data, determine trends using methods such as moving averages and least squares (linear, parabolic, exponential), and understand multiplicative models.
		CO3	Index Numbers, Correlation, and Regression: <ul style="list-style-type: none"> Gain knowledge of index numbers (Laspeyer's,

		CO4	<p>Paasche's, Fisher Index), correlation (Karl Pearson's and Spearman's methods), and regression (regression equations of X on Y and Y on X).</p> <p>Equips students with essential statistical tools and techniques for analyzing data trends, relationships, and making informed decisions.</p>
MANAGEMENT PRINCIPLES	COMB1208T	CO1	<p>Foundational Management Concepts:</p> <ul style="list-style-type: none"> Understand the basic concepts, nature, process, and significance of management, including planning, organizing, and staffing functions.
		CO2	<p>Motivation and Leadership Theories:</p> <ul style="list-style-type: none"> Learn various motivation and leadership theories, including those by Maslow, Herzberg, and McGregor, and understand different leadership styles and effective communication strategies.
		CO3	<p>Control and Change Management:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gain insights into the nature and importance of control in management, as well as the processes involved in managing change effectively.
		CO4	<p>Equips students with essential management principles, motivation and leadership strategies, and skills for effective control and change management in organizations.</p>

PRINCIPLES AND PRACTICES MANAGEMENT	COMB1209T	CO1	Foundational Management Concepts: <ul style="list-style-type: none"> Understand the fundamental concepts, nature, processes, and significance of management, including planning, decision making, organizing, and staffing.
		CO2	Leadership and Motivation Theories: <ul style="list-style-type: none"> Learn various theories of motivation and leadership styles, including concepts by Maslow, Herzberg, and McGregor, and their application in effective management.
		CO3	Strategic and Organizational Management: <ul style="list-style-type: none"> Gain insights into strategic management, organizational change, and the importance of social responsibilities in management, including centralization, decentralization, and various management styles.
		CO4	Provides students with a comprehensive understanding of management principles, leadership and motivation theories, and strategic organizational management for effective business leadership.
ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਫੀ ਕਵੀ; ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਹਚਾਣ	COMB1210T	CO1	ਸੁਫੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਮਝ: <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਫੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।

		CO2	<p>ਸੁਫੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਰਚਨਾ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੁਫੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ।
		CO3	<p>ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਫੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਧਿਆਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।
		CO4	<p>ਭਾਸ਼ਾਈ ਮੁਹਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨਤਾ:</p> <p>ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਬੌਧਕ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਟੀਸ ਕਰਕੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਮੁਹਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਣ।</p>
Drug Abuse: Problem, Management, and Prevention	DAPB1201T	CO1	<p>Understanding Drug Abuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Students will gain comprehensive knowledge about the concept and prevalence of drug abuse, including the different types of drugs commonly abused and their effects on the body and mind.
		CO2	<p>Identifying and Managing Drug Abuse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Students will be able to identify the signs and symptoms of drug abuse, understand the causes and consequences, and learn effective strategies for managing and preventing drug abuse through various methods and interventions.
		CO3	<p>Role of Society in Prevention:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> Students will understand the significant role of family, school, media, and legislation in the prevention of drug abuse, and will be equipped to engage in community efforts to combat the problem through informed participation and advocacy.
		CO4	Understand the role of family, school, media, and legislation in preventing drug abuse and engage in community efforts.
Punjabi Compulsory	COMB1211T	CO1	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਦੱਖਲਤਾ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
		CO2	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੇ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਵਧੇਗੀ।
		CO3	<p>ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

		C04	<p>ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਣਗੇ ਅਤੇ ਅਗੇ ਵਧਾਉਣਗੇ।
PUNJABI COMPULSORY (ELEMENTARY KNOWLEDGE)	COMB1112T	C01	<p>ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੂਲ ਸੱਭਾਵਾਂ, ਵਿਆਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹੋਣਗੇ।
		C02	<p>ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਗੇ।
		C03	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਭਿਵਿਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਹੁਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਣ।</p>
		C04	<p>ਸੰਚਾਰਕ ਕੌਸ਼ਲ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਲੇਖਨ ਅਤੇ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ ਬੇਹਤਰ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

2024-2025
B.COM. 1st semester
COMB1101T: FINANCIAL ACCOUNTING-I

Time allowed: 3 hours Periods per week: 6 Pass Marks: 35%	Max Marks: 100 External assessment: 70 Internal Assessment: Credit: 4
--	--

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus.

UNIT-I

Accounting: Meaning, Scope, Nature and Importance, Branches of Accounting, Accounting Concepts and Conventions, Double Entry System, Preparation of Journal, Subsidiary Books including Cash Book, Ledger, Trial Balance, Preparation of Final Accounts of Sole Traders and Partnership Firms. Bank Reconciliation Statement.

UNIT-II

Distinction between Capital and Revenue items, Depreciation Methods and Accounting including AS-6.

Accounts relating to Partnership: Admission, Retirement and Death of a Partner, Dissolution of Partnership, Amalgamation of Firms, Sale of Firm to a Company, Gradual Realisation of Assets and Piece Meal Distribution.

Note: Assignments must be based on case studies/actual practices/practical problems related to various topics.

Books Recommended

1. M.C. Shukla & T.S. Grewal: Advanced Accounts
2. R.L. Gupta: Advanced Accounts
3. S.N. Maheswari: Advanced Accounting
4. V.P. Sharma & Others: Advanced Accounting
5. A.K. Dhir: Advanced Accounting

(2024-2025)

B.COM. 1st semester

COMB1102T: BUSINESS LAW-I

Time allowed: 3 hours Periods per week: 6 Pass Marks: 35%	Max Marks: 100 External assessment: 70 Internal Assessment: 30 Credit: 4
--	---

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus.

UNIT-I

LAW OF CONTRACT (1872) & amendments: Nature of contract, Classification; Offer and acceptance; Capacity of parties to contract; Free consent; Consideration; legality of object; Agreements declared void; Performance of Contract; Discharge of contract, Remedies for breach of contract. Special Contracts: Indemnity; Guarantee; Bailment and Pledge; Agency.

UNIT-II

SALES OF GOODS ACT (1930) & amendments: Formation of contracts of sale; Goods and their classification, price; conditions, and warranties; Transfer of Property in Goods; Performance of the Contract of Sales; Unpaid Seller and his Rights, Sale by Auction; Hire Purchase Agreement.

Partnership Act (1932) & amendments: Nature and characteristics, Registration of Partnership firms, Types, Rights, Duties and Implied Authority. Mode of Dissolution. The Limited Liability Partnership Act (2008): Salient features, LLP Agreement, Incorporation by Registration.

BOOKS RECOMMENDED

1. Singh, Avtar: *The Principles of Mercantile Law*
2. Kuchhal M.C.: *Business Law*
3. Kapoor, N.D.: *Business Laws*
4. Chandra, P.R.: *Business Law, Galgotia, New Delhi*
5. Sharma, V.K.: *Business Law*
6. *Bare Act: Law of Contract, 1872*
7. *Bare Act: Sales of Goods Act, 1930*
8. *Bare Act: Partnership Act, 1932*

(2024-2025)
B.COM. 1st semester
COMB1103T: MICRO ECONOMICS

Time allowed: 3 hours Periods per week: 6 Pass Marks: 35%	Max Marks: 100 External assessment: 70 Internal Assessment: 30 Credit: 4
--	---

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus.

UNIT – I

Consumer behaviour: Utility approach, A brief outline of law of diminishing marginal utility and law of equi-marginal utility. Indifference curve approach: Consumer equilibrium, income, price and substitution effects. Law of demand, derivation of law of demand based on utility analysis and indifference curve analysis; Elasticity of Demand Concept, Price elasticity of demand and its measurement.

UNIT – II

Concept of Production Function, Profit Forecasting in short run. Law of Variable Proportions, Returns to scale, Internal and external economies and diseconomies. Concept of Total, Average and Marginal Revenue and Elasticity of Demand. Isoquant technique and producer's equilibrium. Price determination under perfect competition, monopoly and monopolistic competition and oligopoly.

Suggested Readings

1. M.L. Seth: *Principles of Economics*
2. Stonier and Hague: *A Text Book of Economics*
3. M.L. Jhingan: *Advanced economic theory: micro and macro economics*
4. H.L Ahuja: *Micro Economics*

(2024-2025)
B.COM. 1st semester
COMB1104T: ENGLISH

Time allowed: 1.5 hours Periods per week: 3 Pass Marks: 35%	Max Marks: 50 External assessment: 35 Internal Assessment: 15 Credit: 2
--	--

COURSE CONTENT AND TESTING

Text Prescribed (Literary):

Contemporary English Prose (OUP) edited by K.P.K. Menon

The following Stories/essay are not to be studied:

- (i) Uncle Podger Hangs a Picture
- (ii) Sweets
- (iii) Lectures
- (iv) The Position of Women in Ancient India
- (v) Self

Portrait/Testing:

Q1. (a) One essay-type question with an internal alternative on summary, theme, incident or character in about 250 words.

(b) Four short answer questions to be attempted out of the given six from the prescribed text in about 30 words each.

(c) Comprehension of a prose passage of about 150 words from the prescribed text in the following way:

(i) Three questions to test the comprehension of the passage.

(ii) Meaning of two words/phrases italicized in the passage and use thereof in illustrative sentences.

4+4+2 = 10 Marks

Q2. Business Letters

The students may be asked to write a letter of the following types with an internal alternative:

- (a) Placing an order
- (b) Cancelling an order
- (c) Complaints
- (d) Reply to Complaints
- (e) Asking for quotations
- (f) Status enquiry letter
- (g) Favourable/unfavourable reply to status enquiry
- (h) Seeking dealership of a particular product etc.

5 Marks

Q3. Preparing Advertisement Copies of the following types:

(a) Classified Advertisements

(b) Display/Advertisement for your products and services.

The students should be asked to attempt one of the given two advertisements

4 Marks

Q4. Resume Writing

The nature of the job should be specified so as to enable the students to prepare their resume accordingly.

4 Marks

Q5. Grammar and Vocabulary

(a) Idioms and Phrases (Meaning and Usage)

(b) Synonyms and Antonyms

(c) Expanding abbreviations and acronyms pertaining to Commerce, Business, Economics.

The students should be asked to attempt four of the given six from part (a) and eight out of the given ten from part (b) and part (c) each.

4+4+4 = 12 Marks

(2024-2025)
B.COM. 1st semester
COMB1105T: COMPUTER APPLICATIONS IN BUSINESS

Instructions for Paper Setter/Examiners

Time allowed: 1.5 hours Periods per week: 3 Pass Marks: 35%	Max Marks: 50 External assessment: 35 Internal Assessment: 15 <u>(based on Lab Work)</u> Credit: 2
--	---

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 6 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 01 mark each, which will cover the entire syllabus.

UNIT – I

Computer: Introduction, Functions and Classification of Computer, Overview of Software and Hardware. Introduction to Word-Processing, Word-Processing concepts, Use of Templates, working with word document: Editing text, Find the replace text, Formatting, spell check, Auto correct, Auto text; Bullets and numbering, Tabs, Paragraph formatting, Indent, Page formatting, Header and footer. Tables: Inserting, Filling and formatting a table; Inserting Pictures and Video; Mail Merge: Including linking with Database; Printing documents.

UNIT – II

Preparing Presentations: Basics of presentations, Slides, Fonts, Drawing, editing; Inserting: Tables, Images, texts, Symbols Media; Design; Transition; Animation; and Slide show. Creating Business Presentations using above facilities. Spread sheet and its Business Applications: Spread sheet concepts, managing worksheets; Formatting, entering data, Editing, and Printing a worksheet. Organizing Charts and Graphs. Generally used Spread sheet functions: Mathematical, Statistical, Financial, Logical, Date and Time Look up and reference, Database, and Text functions. Graphical representation of data: Frequency distribution and its statistical parameters; Mean, Median, Standard Deviation. Correlation and Regression.

Database Designs for Accounting and Business Applications: Reality-Expressing the Application; Creating initial design in Entity Relationship Model; Transforming E.R. Model to Relational Data Model Concepts Applying DBMS in Areas of Accounting & Inventory.

BOOKS RECOMMENDED

1. Microsoft Office 2000 Complete: BPB Publication.
2. Alexis Leon, Mathews Leon: *Introduction to Computers with MS Office 2000*, Tata McGraw

3. Implementing Tally: BPB Publication
4. PC Complete, BPB Publications
5. Jana Calabria: *Windows 98-6in1*, Prentice Hall

(2024-2025)
B.COM. 1st semester
COMB1106T: FUNDAMENTALS OF COMPUTER APPLICATIONS

Time allowed: 1.5 hours Periods per week: 3 Pass Marks: 35%	Max Marks: 50 External assessment: 35 Internal Assessment: 15 (Based on Lab work) Credit: 2
--	--

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 6 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 01 mark each, which will cover the entire syllabus.

UNIT – I

Computer Fundamentals: Block diagram of a Computer, Classification and Generations of Computer, Terms: Hardware, Software, Types of Software, Concept of Bit and Byte. Number System: Binary, Octal and Hexadecimal, Conversion from one system to the other, Binary Arithmetic: Addition Subtraction and Multiplication, Input Devices: Keyboard, Mouse, Scanner, OMR, MICR, Video Cameras, Output Devices: Monitors, Printers: Dot Matrix, Inkjet, Laser, Plotters, Multimedia Projector. C.P.U. Organization, Instruction Set, Processor Speed.

UNIT – II

Data Communication and Computer Network: Elements of a Communication System, Transmission Modes, Transmission Media: Twisted pair, Coaxial Cable, Broadband, Fibre Optics Communication System, Network Communication Devices, Network Technologies: LAN, WAN, MAN, Network topologies: Star, Ring, Bus, Hybrid, Multipoint and Completely Connected Network, TCP/IP, Internet and its applications, E-mail, TELNET, WWW, Chatting, Bulletin Board, Web Browsers.

REFERENCES

1. P.K. Sinha and P. Sinha, *Foundations of Computing*, First Edition, 2002, BPB.
2. Turban Mclean and Wetbrete, *Information Technology and Management*, Second Edition, 2001, John Wiley & Sons.
3. Satish Jain, *Information Technology*, BPB, 1999.
4. Sanders, D.H., *Computers Today*, McGraw Hill, 2001

COMB1107T

UG programme B.Com. Honours (Without Research)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਕਾਸ ਕੋਰਸ-1 (SEC1)

ਪੇਪਰ: ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਲੇਖਣ

ਸਮੇਸਟਰ 1

ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ: PBIBCOMSEC1101-T

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ: 15 ਅੰਕ

ਬਾਹਰੀ ਪਰੀਖਿਆ: 35 ਅੰਕ

ਸਮਾਂ : 1 :30 ਘੰਟੇ

ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਅੰਕ : 18

ਕੁੱਲ 02 ਕ੍ਰੈਡਿਟ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

ਭਾਗ ਓ

ਓ-1. ਨਾਟਕ : ਰੂਪਕਾਰ, ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ

ਓ-2. ਨਾਟਕ ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ: ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ: ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਤੇ ਮੇਰਾ ਅਨੁਭਵ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

6x2=12 ਅੰਕ

ਭਾਗ ਅ

ਅ- ਸੁਭੱਦਰਾ (ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ)

6x2=12 ਅੰਕ

ਭਾਗ-ੲ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਲੇਬਸ ਉਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਖੇਪ ਉਕਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

11x1=11 ਅੰਕ

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ / ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

- (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਓ ਭਾਗ ਦੇ ਦੋ ਉਪ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਕੁੱਲ 6x2=12 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

UG programme B.Com. Honours (Without Research)

- (2) ਅ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਨਾਟਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਪੱਖ, ਕਲਾ ਪੱਖ, ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ, ਸਿਪਾਤਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਕੁੱਲ $6 \times 2 = 12$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
- (3) ਭਾਗ ਏ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁੱਲ $11 \times 1 = 11$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।
- (4) ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਕਿ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਾਂ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
- (5) ਭਾਗ ਏ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਕਿ ਪੇਪਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਨਿਕਟ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।
- (6) ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ-ਸਮੱਗਰੀ

1. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
2. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ (ਮੈਨੇਗ੍ਰਾਫ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
3. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2005
4. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਨਾਟਕ ਕਲਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਕੈਡਮੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
5. ਹਰਸਰਨ ਸਿੰਘ, ਥੀਏਟਰ, ਲੋਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
6. ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ (ਨਾਟ-ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ), ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਅੰਕ 45, ਮਾਰਚ 1997
7. ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਦੇ ਨਾਟਕ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਮਨੋ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ, ਸ਼ਲੀਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ
8. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਬਵੇਜਾ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਦਾ ਨਾਟਜਗਤ, ਸਿਲਾਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
9. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ,
10. ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟ : ਪ੍ਰਗਤੀ ਤੇ ਪਾਸਾਰ, ਕ੍ਰਿਤੀਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
11. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਾਟ ਪਰੰਪਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

(2024-2025)

B.COM. Ist semester

COMB1108T: BUSINESS MATHEMATICS

Time allowed: 1.5 hours Periods per week: 3 Pass Marks: 35%	Max Marks: 50 External assessment: 35 Internal Assessment: 15 Credit: 2
--	--

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (Consist of unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 6 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 01 marks each, which will cover the entire syllabus.

UNIT -I

Matrices and Determinants: Definition of a matrix; Types of matrices; Algebra of matrices; Properties of determinants; Calculation of values of determinants up to third order; Adjoint of a matrix, elementary row or column operation; Finding inverse of a matrix through adjoint and elementary row or column operations; Solution of a system of linear equations having unique solution and involving not more than three variables.

UNIT -II

Differential Calculus: Mathematical functions and their types – linear, quadratic, polynomial. Concepts of limit, and continuity of a function. Concept of differentiation. Rules of differentiation – simple standard forms. Applications of differentiation – elasticity of demand and supply. Maxima and Minima of functions (involving second or third order derivatives) relating to cost, revenue and profit.

BOOKS RECOMMENDED

1. N.D. Vohra: Business Mathematics and Statistics
2. J.K. Thukral: Mathematics for Business Studies
3. J.K. Singh: Business Mathematics
4. Budnick, P.: Applied Mathematics

(2024-2025)

B.COM. Ist semester

COMB1109T: BUSINESS ORGANISATION

Time allowed: 1.5 hours Periods per week: 3 Pass Marks: 35%	Max Marks: 50 External assessment: 35 Internal Assessment: 15 (Assignment; Based on field work) Credit: 2
--	--

Instructions for Paper Setter/Examiners

The question paper will consist of three sections. Section A and B (Consist of unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 6 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 01 marks each, which will cover the entire syllabus.

UNIT-I

Business-Concept, Nature and Scope; business objectives, Business Environment Interface, distinction between business, commerce and trade.

Forms of Business Organisation-Sole proprietorship, partnership, joint stock company, types of companies, cooperative societies, multinational corporations and Indian Transnationals; Operations of Business: Business size and location decisions. Location: Factors affecting location decisions Mass production and mass customization, productivity, quality and logistic.

UNIT-II

Entrepreneurship - Concept and Nature, Entrepreneurial Opportunities in contemporary business environment. Process of setting up a business enterprise, Choice of a suitable form of feasibility and preparation of Business Plan.

Functional Aspect of Business: Marketing: Marketing and Consumer behaviour, Product and Pricing decisions distribution and Promotional decisions. Human Resources: Sources of human Capital, Reasons of employee turnover, Strategies for attracting and retaining the employees.

Suggested Readings

1. Basu: Business Organisation and Management
2. Lele, Lallan and S.S. Gulsan: Business Organisation
3. Prasad, I Lallan and S.S. Gulshan: Management Principles and Practices
4. Tulsian P.C.: Business Organisation Management
5. Jim Barry, John Chander, Heather Clark: Organisation and Management

ਅੰਤਰ-ਅੰਦਰ ਸਨੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਰਮ-1 (IDU1/MDC-1),

ਪੇਪਰ: ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਸਮੇਸਟਰ ਪਹਿਲਾ

ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ: PBIBCOMMDC1101-T

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਅੰਕ : 18

ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ: 15 ਅੰਕ

ਕੁੱਲ 02 ਕ੍ਰੈਡਿਟ

ਬਾਹਰੀ ਪਰੀਖਿਆ: 35 ਅੰਕ

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

ਭਾਗ-ੳ

ੳ-1. ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ : ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ੳ-2. ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਸ਼ਿਸਟ ਸਾਹਿਤ : ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧ

6X2 =12 ਅੰਕ

ਭਾਗ-ਅ

ਅ-1. ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ : ਸਿਰਜਣ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਅ-2. ਲੋਕ-ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ (ਲੋਕ-ਕਾਵਿ, ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ, ਲੋਕ-ਗਾਥਾ, ਬੁਝਾਰਤਾਂ, ਲੋਕ-ਸਿਆਣਪਾਂ)

6X2 =12 ਅੰਕ

ਭਾਗ-ੲ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਲੇਬਸ ਉਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

11

x1=11 ਅੰਕ

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ/ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

(7) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ੳ, ਅ ਅਤੇ ੲ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ੳ ਭਾਗ ਦੇ ਦੋ ਉਪ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁੱਲ 6X2 =12 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

- (8) ਅ ਭਾਗ ਦੇ ਦੋ ਉਪ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ।
ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁੱਲ $6 \times 2 = 12$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
- (9) ਭਾਗ ਏ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁੱਲ 11 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ।
- (10) ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਕਿ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜਾਂ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
- (11) ਭਾਗ ਏ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਕਿ ਪੇਪਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਲੇਬਸ ਦੇ ਨਿਕਟ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਮੂਲਕ ਅਧਿਐਨ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।
- (12) ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਰਲ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਠੋਠ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ

1. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਸੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
2. ਸੇਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਦਿੱਲੀ
3. ਸੇਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਦਿੱਲੀ
4. ਸੇਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ, ਲੋਕ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
5. ਸੇਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ, ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
6. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ (ਡਾ.), ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੋਕ ਵਿਰਸਾ ਭਾਗ-ਦੂਜਾ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
7. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ (ਪ੍ਰੋ.), ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਧਾਰਾ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫ਼ਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
8. ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ (ਪ੍ਰੋ.), ਲੋਕਧਾਰਾ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫ਼ਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
9. ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ (ਡਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਲੋਕਾਇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
10. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੂਨੀ (ਪ੍ਰੋ.), ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫ਼ਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
11. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ (ਡਾ.), ਲੋਕਧਾਰਾ : ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ
12. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਪੰਜਾਬ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ

2024-25

B.Com. 1st Semester

Code: BEVS101

Environmental and Road Safety Awareness Session:

Time Allowed: 1.5 hours Total lectures: 24 Internal Assessment: 15 marks Credits: 02	End Semester Exam (External) : 35 marks Total marks: 50 marks
---	--

INSTRUCTIONS FOR PAPER SETTER:

The question paper will consist of three sections. Section A and B. Section A & B will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 5 marks. Section C will be compulsory with 15 short-answer type questions of 01 marks each, which will cover the entire syllabus.

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES:

Candidates are required to attempt two questions from each section A and B and the entire section C.

Section-A

Unit 1: Introduction to Environmental Studies

- Multidisciplinary nature of environmental studies. Definition and importance.
- Concept of Biosphere- Lithosphere, Hydrosphere, Atmosphere.
(01 Lectures)

Unit 2: Eco-System and Biodiversity Conservation

- Ecosystem and its components, Types of Ecosystems.
- Biodiversity- Definition and Value. Threats to biodiversity and its conservation.
(02 Lectures)

Unit 3: Natural Resources: Renewable and Non-Renewable Resources

- Land resource and land use change: Land degradation, soil erosion and desertification.
- Deforestation: Causes and impacts due to mining, dam building on environment.
- Water: Use and over-exploitation of surface and ground water.
- Energy resources: Renewable and non-renewable energy sources.
(06 Lectures)

Unit 4: Environmental Pollution

- Environmental Pollution: Types, causes, effects and controls.
- Solid waste management: Control measures of urban and industrial waste.
(03 Lectures)

Section-B

Unit 5: Environmental Protection Laws in India

- Environment Laws: Environment Protection Act; Air (Prevention & Control of Pollution) Act; water (Prevention and Control of Pollution) Act; Wildlife Protection Act; Forest Conservation Act, International agreements: Montreal and Kyoto protocols and Convention on Biological Diversity (CBD)
- Environmental policies and Practices: Climate change, global warming, ozone layer depletion, acid rain and impacts on human communities and agriculture.
(06 Lectures)

Unit 6: Human Communities and the Environment

- Human population growth: Impacts on environment, human health and welfare, Sanitation and Hygiene.
- Disaster management: floods, earthquake, cyclones, and landslides.
- Environmental movements: Chipko, Silent Valley, Bishnois of Rajasthan.
(03 Lectures)

Unit 7: Road Safety Awareness

- Concept and significance of Road safety.
- Traffic signs.
- Traffic rules.
- Traffic Offences and penalties.
(01 Lectures)

Unit 8: Stubble Burning

- Meaning of Stubble burning, impact on health and environment.
- Management and alternative uses of crop stubble.
(02 Lectures)

Fieldwork / Project Work

- Identify the natural resources of your area.
- Identify the sources of energy used in your area.
- Construction of food chain/ food web of the visited area.
- To identify the sources of pollution of your area.
- To record the AQI daily during stubble burning season and study its impact on health and environment.

- Common traffic violation and their penalties in and around your city

Suggested Readings

1. Carson, R. 2002. Silent Spring. Houghton Mifflin Harcourt.
2. Gadgil M & Guha R 1993 This Fissured Land: An Ecological History of India Univ of California Press.
3. Gleeson B and Low N (eds) 1999 Global Ethics and Environment London Routledge.
4. Gleick P.H 1993 Water in Crisis Pacific Institute for Studies in Dev. Environment & Security. Stockholm Env. Institute. Oxford Univ Press.
5. Groom, Martha J Gary K Meffe and Carl Ronald Carroll. Principles of Conservation Biology. Sunderland: Sinauer Associates. 2006.
6. Grumbine. R. Edward and Pandit, M.K. 2013. Threats from India's Himalayas dams. Science, 339:36-37.
7. McCully, P. 1996. Rivers no more: the environmental effects of dams (pp 29-64). Zed Books.
8. McNeill John R 2000 Something New Under the Sun: An Environmental History of the Twentieth Century.
9. Odum E P T & Andrews J 1971. Fundamentals of Ecology. Philadelphia: Saunders.
10. Pepper, I.L., Gerba, C.P & Brusseau, M.L. 2011 Environmental and Pollution Sciences. Academic Press.
11. Rao, M.N. & Datta, A.K. 1987. Waste Water Treatment. Oxford and IBH Publishing Co. Pvt. Ltd.
12. Raven. P.H, Hassenzahl D.M & Berg R 2012 Environment 8Th edition John Wiles & Sons.
13. Rosencranz A Divan. S. & Noble M.L 2001 Environmental law and policy in India Tripathi 1992.
14. Sengupta, R. 2003. Ecology and economics: An approach to sustainable development. OUP.
15. Singh, J.S., Singh, S.P. and Gupta, S.R. 2014. Ecology, Environmental Science and Conservation. S. Chand Publishing. New Delhi.
16. Sodhi N.S. Gibson R & Raven P.H (eds) 2013 Conservation Biology: Voices from the Tropics. John Wiley & Sons.
17. Thapar V 1998 Land of the Tiger. A Natural History of the Indian Subcontinent.
18. Warren C.E. 1971 Biology and Water Pollution Control WB Saunders.
19. Wilson, E.O. 2006. The Creation: An appeal to save life on earth. New York. Norton.

20. World commission on Environment and Development 1987 Our Common Future.
Oxford University Press.

COMBI1111T : PUNJABI (COMPULSORY)

Time allowed : 3 hours
Periods per week : 6
Pass Marks : 35%

Max Marks : 100
External assessment : 70
Internal Assessment: 30
Credit : 4

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੇ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਭਾਗ-ੳ: ਕਥਾ ਰੰਗ (ਸੰਪਾ. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ) 12+12=24 ਅੰਕ
- ਭਾਗ-ਅ : (1) ਨਿਬੰਧ-ਰਚਨਾ : ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਰੂਪ ਤੇ ਮਹੱਤਵ, ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ-ਵਿਗਿਆਨ, ਸਮਕਾਲੀ ਵਿੱਦਿਆ-ਪ੍ਰਬੰਧ, ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ। 12 ਅੰਕ
- (2) ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਲੇਖਣੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ: (i) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗਿਆਨ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ. ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਘਾੜਤ, ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਬਦ-ਉਧਾਰ (ਤੱਤਸਮ ਤੇ ਤਦਭਵ ਵਰਤੋਂ) ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਜੋੜ ਤੇ ਉਚਾਰਣ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਮਸਲੇ। 04 ਅੰਕ
- (ii) ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ 04 ਅੰਕ
- ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ (100 ਦੇ ਲਗਭਗ ਸ਼ਬਦ): ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ 04 ਅੰਕ
- ਭਾਗ-ੲ: ਭਾਗ-ੳ ਅਤੇ ਭਾਗ-ਅ (2) ਵਿਚੋਂ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। 22 ਅੰਕ

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ:

- ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਲ਼, ਅ ਅਤੇ ਲ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਭਾਗ ਲ਼ ਵਿੱਚੋਂ (i) ਕਿਸੇ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ ਪਾਠਕ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) 12 ਅੰਕ
- (ii) ਪਾਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਚਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ) 2x6 =12 ਅੰਕ
- ਭਾਗ ਅ-1 ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। (ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) 12 ਅੰਕ
- ਅ-ੲ (i) ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ (ਇੱਕ ਡੇਢ ਪੰਨੇ ਵਿਚ) ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। (ਦੋ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ) 04 ਅੰਕ
- ਭਾਗ ਅ-2 (ii) ਵਿਚ ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। 04 ਅੰਕ

6. ਅ-2 (iii) ਵਿਚ 5 ਅਗਰਜ ਸਬਦਾ ਦਾ ਪਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਸੱਤ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ) 04 ਅੰਕ

7. ਭਾਗ-ੲ ਕਥਾ ਰੰਗ ਅਤੇ ਅ-2 (i) ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਕਥਾ ਰੰਗ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਗਤ ਲੇਖਣੀ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸਣ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। 11 x 2 = 22 ਅੰਕ

ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ-ਸਮੱਗਰੀ

ਡਾ. ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਸ਼ਾ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੋਜ: ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2013

ਵਣਜ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲਗਭਗ ਸ਼ਬਦ:

1. Abolition: ਖ਼ਾਤਮਾ	15. Break even points: ਸਮਾਨ ਬਿੰਦੂ
2. Abolition of professional tax: ਪੇਸ਼ੇਵਾਰਾਨਾ ਟੈਕਸ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ	16. Alternative cost: ਵਿਕਲਪੀ ਲਾਗਤ
3. Abridge: ਸੰਖੇਪ ਕਰਨਾ	17. Amalgamation: ਸੰਮਿਸ਼ਰਣ
4. Abrogate ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਨਿਰਾਕਰਣ, ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ	18. Amortization of debts: ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਿਸਤਵਾਰ ਭੁਗਤਾਨ
5. Absolute owner ਪੂਰਣ ਮਾਲਕ	19. Amortization of Assets ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਿਸਤਵਾਰ ਭੁਗਤਾਨ
6. Absolute right: ਪੂਰਣ ਅਧਿਕਾਰ	20. Annuity: ਵਾਰਸ਼ਿਕੀ
7. Abstract budget ਸੰਖਿਪਤ ਬਜਟ	21. Capital expenditure: ਪੂੰਜੀ ਰੂਪ ਖਰਚ
8. Abstract of account ਲੇਖਾ-ਸਾਰ	22. Anticipated Prices: ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੀਮਤਾਂ
9. Acceptance of tender ਟੈਂਡਰ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ	23. Arbitration: ਸਾਲਸੀ, ਵਿਚੋਲਗੀ
10. Access: ਪਹੁੰਚ	24. Capital account: ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਾਤਾ
11. Accountant: ਲੇਖਾਕਾਰ	25. Assessed Tax: ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ
12. Account Book: ਵਹੀ ਖਾਤਾ	26. Breach of trust: ਅਮਾਨਤ ਵਿਚ ਖਿਆਨਤ
13. Acknowledgement: ਪਹੁੰਚ ਰਸੀਦ	27. Assets: ਸੰਪਤੀ
14. Advance: ਪੇਸ਼ਗੀ	28. Bond: ਰਿਣ ਪੱਤਰ

29. Assets and liabilities: ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ
30. Authorised capital: ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਪੂੰਜੀ
31. Bill of exchange: ਹੁੰਡੀ
32. Broker: ਦਲਾਲ
33. Audit: ਲੇਖਾ ਪੜਤਾਲ
34. Audit staff: ਲੇਖਾ ਪੜਤਾਲ ਅਮਲਾ
35. Book keeping: ਵਹੀ ਖਾਤਾ
36. Average: ਔਸਤ
37. Book value: ਵਹੀ-ਖਾਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਲ
38. Average income: ਔਸਤ ਆਮਦਨ
39. Average productivity: ਔਸਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ
40. Back log: ਪਿਛਲਾ ਬਕਾਇਆ
41. Balance sheet: ਬੱਚਤ ਸਾਰਣੀ
42. Bilateral agreement: ਦੋ ਧਿਰੀ ਸਮਝੌਤਾ
43. Bankrupt: ਦਿਵਾਲੀਆ
44. Barter: ਵਸਤ ਵਟਾਂਦਰਾ
45. Beneficial: ਲਾਭਦਾਇਕ
46. Capital formation: ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ
47. Capital investment: ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼
48. Capital gains: ਪੂੰਜੀ ਰੂਪ ਲਾਭ
49. Capital goods: ਪੂੰਜੀ ਰੂਪ ਵਸਤਾਂ
50. Cash account: ਰੋਕੜ ਖਾਤਾ
51. Cash balance: ਨਕਦ ਬਕਾਇਆ
52. Cash book: ਰੋਕੜ ਵਹੀ
53. Census: ਜਨਗਣਨਾ
54. Circulating capital: ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਪੂੰਜੀ

55. Commerce: ਵਣਜ ਵਪਾਰ
56. Commercial capital: ਵਣਜੀ ਪੂੰਜੀ
57. Commodity: ਉਪਭੋਗਤਾ ਵਸਤ
58. Company: ਕੰਪਨੀ
59. Competition: ਮੁਕਾਬਲਾ, ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ
60. Corporation: ਨਿਗਮ
61. Cost account: ਲਾਗਤ ਲੇਖਾ
62. Cost of production: ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ
63. Current account: ਚਾਲੂ ਖਾਤਾ
64. Current liabilities: ਫੈਰੀ ਜਾਂ ਚਲੰਤ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ
65. Debenture: ਰਿਣ ਪੱਤਰ
66. Debt management: ਰਿਣ ਪ੍ਰਬੰਧ
67. Deduct: ਕਟੌਤੀ
68. Deferred payment: ਸਥਗਿਤ ਭੁਗਤਾਨ
69. Deflation: ਮੁੱਦਰਾ ਵਿਸਫੀਤੀ
70. Demand for payment: ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮੰਗ
71. Demonstration effect: ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ
72. Depreciation: ਮੁੱਲ ਘਟਾਈ
73. Depression: ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ
74. Devaluation: ਮੁੱਦਰਾ ਅਵਮੁੱਲਣ
75. Discount rate: ਕਟੌਤੀ ਦਰ
76. Disinvestment: ਵਿਨਿਵੇਸ਼
77. Dividend: ਲਾਭ ਅੰਸ
78. Distribution: ਵਿਤਰਣ
79. Documentary proof: ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ

80. Double entry: ਦੂਹਰਾ ਇੰਦਰਾਜ
81. Draftsman: ਨਕਸ਼ਾ ਨਵੀਸ
82. Economic indicator: ਆਰਥਿਕ ਸੂਚਕ
83. Entrepreneur: ਉੱਦਮੀ
84. Excise duty: ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ
85. Export tax: ਨਿਰਯਾਤ ਕਰ
86. Expenditure: ਖਰਚ
87. Fair trade: ਉੱਚਿਤ ਵਪਾਰ
88. Finance: ਵਿੱਤ
89. Finance affairs: ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲੇ
90. Financial penalty:
91. Fine paper: ਵਿੱਤੀ ਦੰਡ ਜਾਂ ਚੁਰਮਾਨਾ

92. Firm: ਫਰਮ
93. Firm order: ਪੱਕੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼
94. Fiscal policy
95. Fiscal year: ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ
96. Fixed capital: ਸਥਾਈ ਪੂੰਜੀ
97. Fixed costs: ਸਥਾਈ ਖਰਚੇ
98. Floatation: ਕਰਜ਼ਾ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ
99. Foreign exchange: ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁੱਦਰਾ
100. Fringe benefits: ਉੱਪਰਲੇ ਲਾਭ
101. Glut: ਭਰਮਾਰ
102. Goods account: ਮਾਲ ਲੇਖਾ
103. Gross profit: ਕੁੱਲ ਲਾਭ

5

(2024-2025 & 2025-2026)

B.COM. Ist semester

COMB1112T : PUNJABI COMPULSARY (ELEMENTARY KNOWLEDGE)

Time allowed : 3 hours

Periods per week : 6

Pass Marks : 35%

Max Marks : 100

External assessment : 70

Internal Assessment: 30

Credit : 4

- ਭਾਗ-ੳ (1) ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਤੇ ਲੇਖਣ-ਪ੍ਰਬੰਧ
(ੳ) ਅੱਖਰ ਸਿੱਖਿਆ: ਤਰਤੀਬਵਾਰ
(ਅ) ਭੁਲਾਵੇਂ ਅੱਖਰ
(ੲ) ਪੈਰ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ
(ਸ) ਅੱਖਰ ਬਣਤਰ: ਅੱਖਰ ਰੂਪ ਤੇ ਲੇਖਣ ਦੇ ਨਿਯਮ
(ਹ) ਮੁਹਾਰਨੀ 12 ਅੰਕ
- (2) ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਰ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ
(ੳ) ਸੂਰ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਚਾਰਟ
(ਅ) ਸੂਰ ਵਾਹਕ ਅਤੇ ਸੂਰ ਧੁਨੀਆਂ
(ੲ) ਸੂਰ ਧੁਨੀਆਂ : ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ (ਜੀਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡ)
(ਸ) ਸੂਰ ਧੁਨੀਆਂ : ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ (ਬੁੱਠਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡ)
(ਹ) ਸੂਰ ਧੁਨੀਆਂ : ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡ 12 ਅੰਕ
- ਭਾਗ- ਅ (1). ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ
(ੳ) ਵਿਅੰਜਨ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ
(ਅ) ਕ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ
(ੲ) ਚ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ
(ਸ) ਟ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ
(ਹ) ਤ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ
(ਕ) ਪ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ
(ਖ) ਯ-ਵਰਗ ਨਾਲ ਪਛਾਣ 12 ਅੰਕ
- (2) ਲਿਪੀ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਿਯਮ
(ੳ) ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ
(ਅ) ਲਗਾਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ
(ੲ) ਅੱਧੇ ਅੱਖਰਾਂ (ਦੁੱਤ ਵਿਅੰਜਨਾਂ) ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ।
(ਸ) ਸੂਰ ਸੂਚਕ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ।
(ਹ) ਵਿਅੰਜਨ ਸੂਚਕ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਵਰਤੋਂ
(ਕ) ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਵਿਅੰਜਨ ਸੂਚਕਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ
(ਖ) ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
(ਗ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ 12 ਅੰਕ

ਪੇਪਰ ਸੈਂਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸਿੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ। ਸੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
3. ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
4. ਵਰਣਾਤਮਕ (ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ, ਸੰਖੇਪ) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਭਾਵ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਲਿਖਣ ਲਈ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੀ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਲਿਪੀ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਧੁਨੀਆਂ, ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਜਾਂ ਚੋਣ ਦੇਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ

1. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2009. (ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ)
2. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖੋ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2011. (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ)
3. ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਬਾਹਰੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖੀਏ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2002 (ਹਿੰਦੀ)
4. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇਜਾ (ਸੰਪਾ.), ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ (5ਆਬ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ), ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 2017
5. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਆਨ ਸੀ.ਡੀ. (ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟੂ-ਲਰਨ ਐਂਡ ਟੀਚ ਪੰਜਾਬੀ), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ 2011.
6. Hardev Bahri, Teach Yourself Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 2011.
7. Henry A. Gleason and Harjeet Singh Gill, A Start in Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 1997.
8. Ujjal Singh Bahri and Paramjit Singh Walia, Introductory Punjabi, Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, 2003.

